»Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje«

LASDBK
Lokalna akcijska skupina
Dolenjske in Bele krajine

PRISTOP CLLD – LOKALNI RAZVOJ, KI GA VODI SKUPNOST 2014 -2020

Pripravila: Jožica Povše

Vodja programa Leader za območje LAS DBK

Trebnje, 26.01.2015

Aktivnosti LAS DBK so delno sofinancirane iz sredstev Leader, 4. Osi EKSRP. Organ upravljanja za Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

NOVOSTI NFP 2014 – 2020 NA PODEŽELJU:

NADGRAJENI PROGRAM LEADER

PRISTOP CLLD
LOKALNI RAZVOJ, KI GA VODI SKUPNOST

Orodje za spodbujanje celovitega lokalnega razvoja po načelu "od spodaj navzgor" in omogoča reševanje razvojnih problemov, usklajeno delovanja s pomočjo različnih virov financiranja ter prožnost pri doseganju razvojnih ciljev.

DOKUMENTI ZA IZVAJANJE PRISTOPA CLLD:

Strateški in izvedbeni dokumenti za izvajanje pristopa CLLD v NFP 2014 – 2020:

- V **PARTNERSKEM SPORAZUMU** je izvajanje pristopa CLLD vključeno v podpoglavje 3.1.1 Izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, in sicer na straneh 173 – 178. **POTRJEN PS 30.10.2014!!! ☺.**
- V **OPERATIVNEM PROGRAMU ZA IZVAJANJE KOHEZIJSKE POLITIKE 2014 - 2020**, je pristop CLLD vključen v TC 9: Socialna vključenost in zmanjševanje revščine, 2.9.2 Vlaganja v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (str. 196 - 200).**POTRJEN nov.2014**
- **V PROGRAMU RAZVOJA PODEŽELJA 2014 – 2020,** je izvajanje pristopa CLLD vključeno v ukrep M19-Podpora za lokalni razvoj v okviru pristopa Leader (CLLD -lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost) (člen 35 Uredbe (EU)št. 1303/2013 (str. 418, verzija maj 2014).
- **UREDBA O IZVAJANJU LOKALNEGA RAZVOJA, KI GA VODI SKUPNOST V PROGRAMSKEM OBDOBJU 2014 – 2020 –** v fazi javne razprave in zbiranja pripomb do 27.01.2014. Nato sledi medsektorsko usklajevaje.

IZVAJANJE PRISTOPA CLLD:

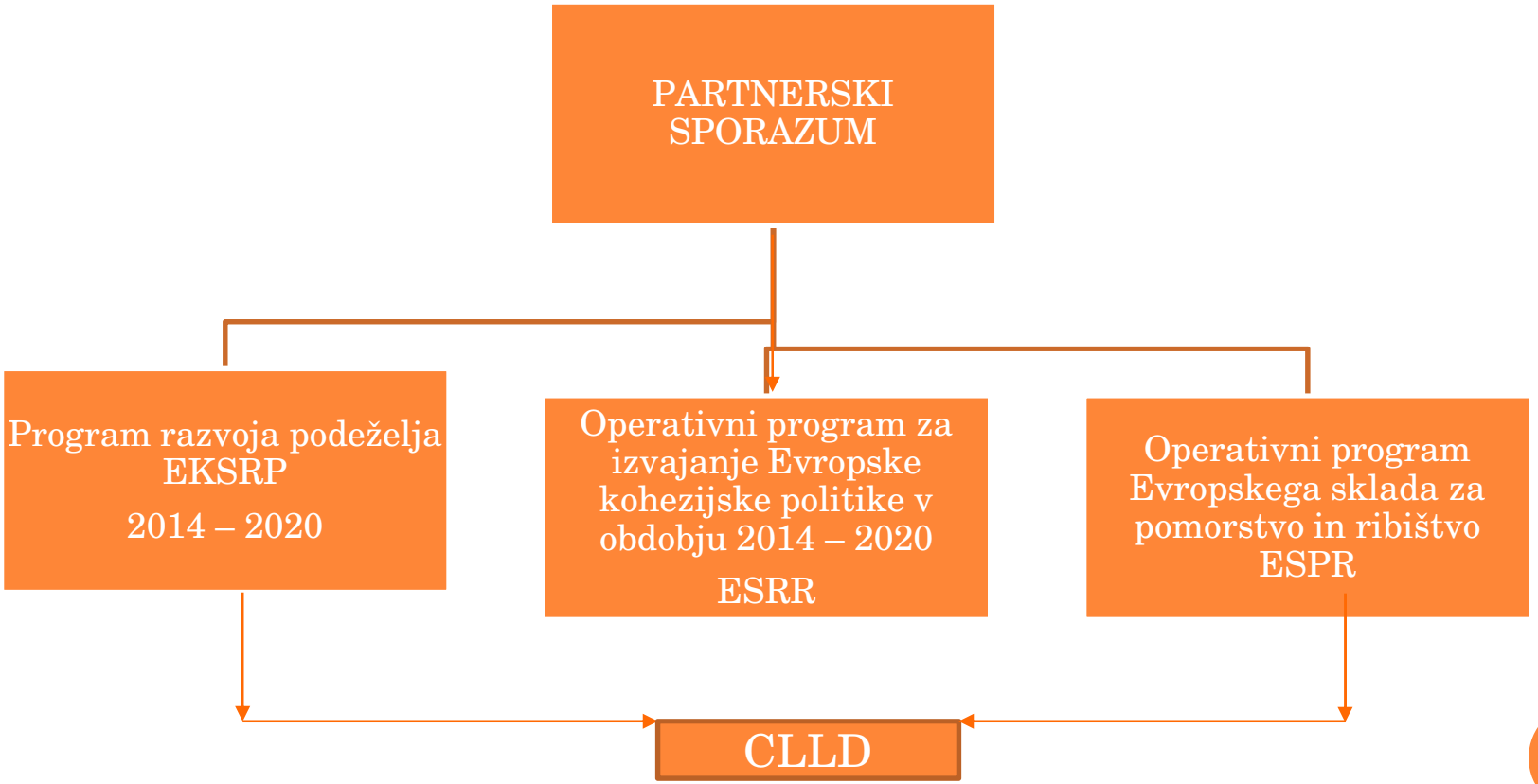

IZVAJANJE PRISTOPA CLLD:

- Izvajanje pristopa CLLD je **izključno v pristojnosti Lokalnih akcijskih skupin.**
- Zainteresirani bo na osnovi **nacionalnega izvedbenega predpisa pozvani,** da se lotijo oblikovanja LAS.
- Osnovni strateški in izvedbeni dokument LAS je **Strategija lokalnega razvoja** (SLR).
- Potrjenim LAS bodo za izvedbo SLR iz sredstev:

  - **EKSRP** dodeljena sredstva po **ključu**

    št. prebivalcev LAS x površina LAS x razvitost območja

  - **ESRR** po ključu – ŠE NI ZNAN
  - **ESPR** – količina proizvodnja

    hladnovodna akvakultura: najmanj 50 ton letno na območju LAS in/ali

    toplovodna akvakultura: najmanj 30 ton letno skupaj na območju LAS

IZVAJANJE CLLD 2014 – 2020:

V izvajanje pristopa CLLD v Sloveniji bodo vključeni trije strukturni skladi:

- EKSRP v višini 52,37mio €
- ESRR v višini 36,75 mio €
- ESPR v višini 6,67mio €.

SKUPNA VREDNOST SREDSTEV NAMENJENIH ZA IZVEDBO PRISTOPA CLLD V SLO 95.782.281,19 €

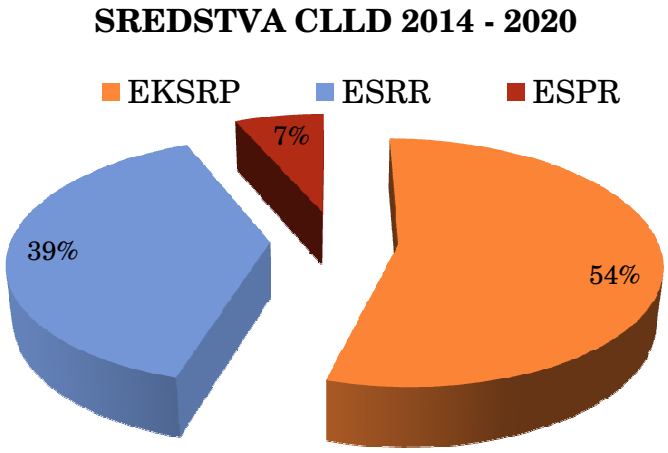

LAS DBK V NFP 2014 – 2020:

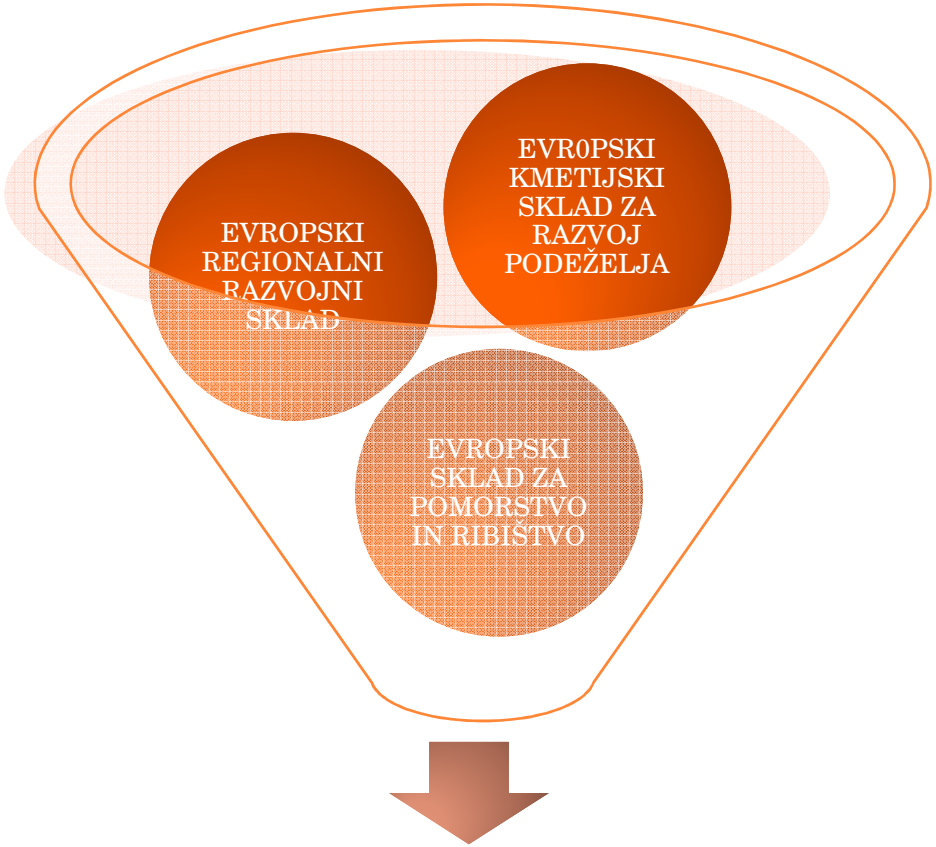

Cca. 4 do 5 mio €

Z nacionalno udeležbo (SLR)

AKTIVNOSTI ZA PRIDOBITEV STATUSA LAS:

- Pridobiti pooblastilo s strani Razvojnega sveta regije za začetek postopkov za konstituiranje LAS (RC NM, RIC BK) - *februar 2015*.
- Potrditev Uredbe o CLLD na Vladi RS, z dnem objave Uredbe v Url.l. začne teči dvanajstmesečni rok za pripravo Strategije lokalnega razvoja (SLR) in predložitev SLR v potrditev Organu upravljanja – *februar, marec 2015*.
- Javni poziv za članstvo v Skupščini LAS – objavi LAS Dolenjska in Bela krajina – *marec, april 2015*.

  Poziv bo objavljen na spletni strani LAS DBK, spletnih straneh občin partneric LAS DBK in v Dol. listu).
- Izdelava Strategije lokalnega razvoja Lokalne akcijske skupine Dolenjska in Bela krajina. Oddaja *september,oktober 2015*.
- Prvi javni poziv za projekte CLLD - *marec 2016*.

STRATEGIJA LOKALNEGA RAZVOJA:

- Opredelitev območja in prebivalstva zajetega v strategiji.
- Analiza razvojnih potreb in možnosti okolja, vključno s **SWOT.**
- Opis strategije in njenih **ciljev**.
- Opis postopka vključitve skupnosti v pripravo strategije.
- **Akcijski načrt** z opisom prenosa ciljev v **ukrepe.**
- Opis ureditev za upravljanje in spremljanje strategije z navedbo zmogljivosti LAS za izvajanje strategije.
- Opis postopka izbora upravljavca LAS.
- Opis pristojnosti organov LAS.
- Podroben opis **meril za izbor projektov** in postopka za izbor projektov in postopka za izbor projektov, pravil za delovanje LAS in ocenjevalnih komisij.
- **Finančni načrt** za strategijo, vključno s predvideno dodelitvijo za vsakega od zadevnih skladov ESI.

AKTIVNOSTI ZA IZDELAVO STRATEGIJE LOKALNEGA RAZVOJA (SLR):

- Oblikovanje strokovne skupine za pripravo in izvajanje Strategije lokalnega razvoja LAS DBK (*december 2014).*
- Izvedba prvih delavnic na terenu s ciljem animacije okolja in pridobivanja projektnih predlogov za **oblikovanje tematskih področij** *(januar, februar 2015).*
- Predstavniki lokalnih skupnosti, občin partneric, sodelujejo pri oblikovanju **specifičnih ciljev SLR** – februar, marec 2015.
- Strokovna skupina bo na podlagi zbranih projektnih predlogov pripravila SWOT analizo, cilje in ukrepe *(februar 2015).*
- Sledijo delavnice za **oblikovanje ukrepov** znotraj tematskih področij za oblikovanje ukrepov (področne delavnice) – *marec, april 2015.*
- Delavnica za **finančno razporeditev sredstev** med tematska področja ukrepanja – *april, maj 2015.*
- Strokovna skupina v sodelovanju z zainteresirano javnostjo pripravi **SWOT analizo** in ostala poglavja v skladu s strategijo v skladu z zahtevami metodologije izdelave SLR *(april – julij 2015).*
- Oblikovanje posebne finančne platforme za predfinanciranje projektov s socialno vsebino, ki jih bo izvajali NVO*(maj –junij 2015).*
- Zaključek Strategije lokalnega razovja LAS DBK avgust 2015.
- Konstituiranje organov LAS in potrditev na SLR na organih LAS.

CILJNE SKUPINE PRI PRIPRAVI SLR:

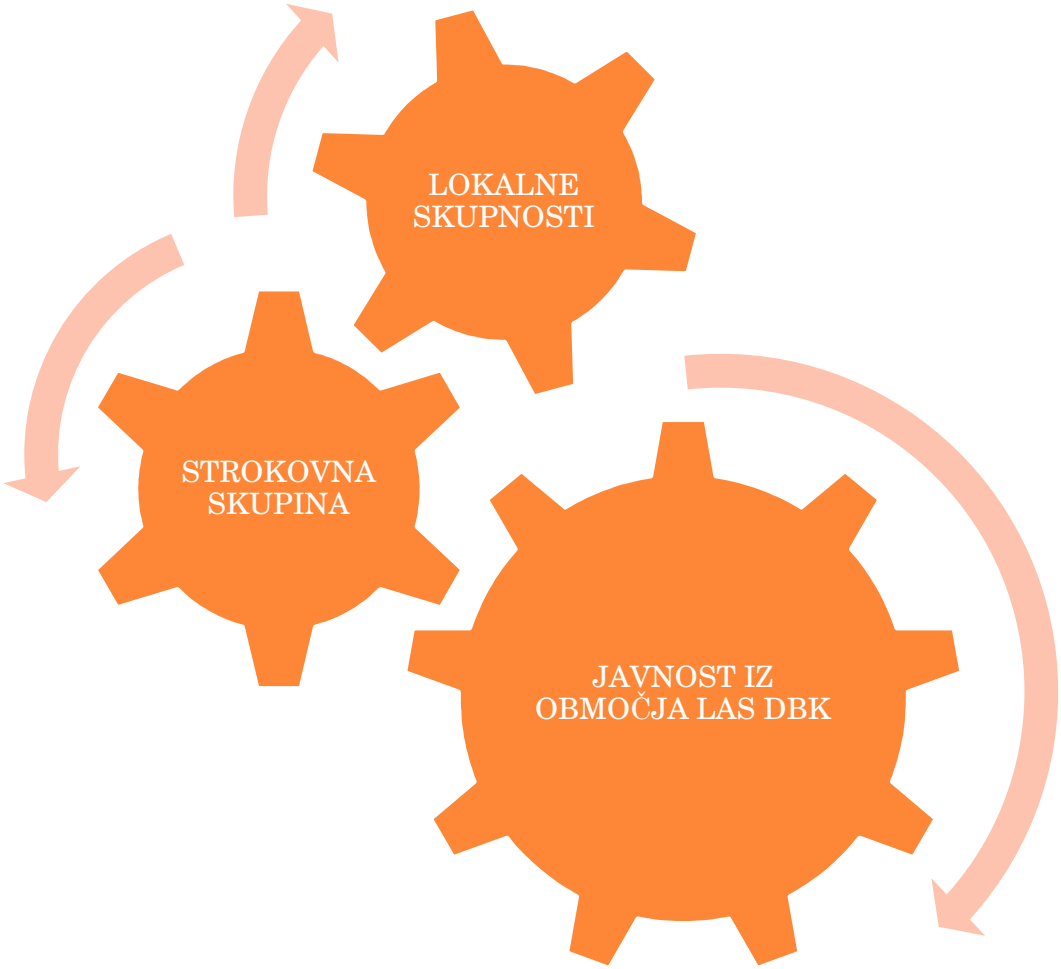

IZVAJANJE PRISTOPA CLLD/LEADER:

- **Partnerski projekti** - v projektih bodo morali sodelovali vsaj 3 partnerji z upoštevanjem 4 načel partnerstva.
- **Inovativni projekti** – aktivnosti iz projekta se še niso izvajale na območju LAS.
- **Sektorski projekti** – povezovanja (NVO-javni sektor-zasebni sektor).
- **Manjša investicijska vlaganja v infrastrukturo**, poudarek dan na vsebini (že zgrajenim objektom dati "dušo", obstoječe tematske poti opremiti..).
- Prednost bodo imeli projekti povezani z odpiranjem novih delovnih mest, z okoljsko in s socialno vsebino.
- Višina sofinanciranja projektov (od upravičenih stroškov):

  - iz sredstev EKSRP do 85%

  - iz sredstev ESRR do 80%.
- Pri izdelavi stroškovnika bodo morali prijavitelji **upoštevati Katalog najvišjih priznanih vrednosti.**

IZVAJANJE PRISTOPA CLLD/LEADER:

- Projekti **sodelovanja:**
- Upravičenci do podpore so Lokalne akcijske skupine.
- LAS v sodelovanju z drugimi LAS v Republiki Sloveniji ali s skupino lokalnih javno-zasebnih partnerjev z drugih območij EU ali tretjih držav pripravi projekt LAS.
- Odprt javni poziv, ki ga pripravi MKGP. Do porabe sredstev (4 mio €).
- Stopnja sofinanciranja – 85%.
- Najvišja dovoljeni znesek javne podpore za posamezni projekt 100.000€.

POGOJI, KI JIH BO POTREBNO UPOŠTEVATI:

- Nosilec projekta in partnerji v projektu (končni upravičenci) morajo biti iz območja LAS.
- Vse aktivnosti (zlasti investicije) morajo biti izvedena znotraj območja LAS.
- Investicije znotraj naselja MONM niso upravičen strošek, pomembni bodo projekti, ki se bodo izvajali v naseljih, ki mejijo na MONM, zaradi navezave CTN na CLLD.
- Zahtevek se vloži po vseh izvedenih in poplačanih aktivnostih.
- Pristop CLLD zapade pod pravila de minimis (Pravila o državnih pomočeh – 200.000€ v treh letih).
- Davek ni upravičen strošek.

CILJI, KI JIH CLLD (SKOZI ESRR) ZASLEDUJE:

ZAKAJ PRISTOP CLLD:

- Šibka podjetniška iniciativa, pomanjkanje ustrezne stopnje inovativnosti in slabo razvito podporno okolje.
- Zaradi slabših prometnih povezav ter posledičnega izseljevanja mladih, je demografsko stanje posameznih območij zaskrbljujoče.

DEJSTVA:

- V strukturi poslovnih subjektov je manjši delež podjetij, ki predstavljajo inovacijski potencial območja in so potencialni generator rasti in lokalnega razvoja.
- V strukturi prebivalstva prevladuje delež starejšega prebivalstva, ki dosega nižjo stopnjo izobrazbe.
- Izseljevanje za seboj pušča tudi opuščena območja in objekte, ter prispeva k degradaciji kulturne krajine.

REZULTATI, KI JIH ŽELIMO DOSEČI:

- Ustvarjanje pogojev za nova delovna mesta.
- Povečanje socialne vključenosti preko spodbujanja inovativnih partnerstev.
- Varovanje okolja.

TEMATSKA PODROČJA CLLD 2014 – 2020:

ESRR
EKSRP

- **USTVARJANJE NOVIH DELOVNIH MEST**

EKSRP

- **OSNOVNE STORITVE NA PODEŽELJU**

ESRR
EKSRP

- **VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE NARAVE**

ESRR
EKSRP

- **VEČJA VKLJUČENOST MLADIH IN ŽENSK IN DRUGIH RANLJIVIH SKUPIN:**

USTVARJANJE NOVIH DELOVNIH MEST

ESRR (TC3, TC6):

Spodbujanje podjetniških aktivnosti s poudarkom na socialni vključenosti (TC3):

Ukrepi za povečanje podjetnosti, inovativnosti in socialnega podjetništva

- **Razvoj primernih orodij za aktivacijo, vzpostavitev neformalnih mrež za spodbujanje podjetništva (predvsem socialnega podjetništva).**
- **Vključevanje ciljnih skupin v neformalno izobraževanje, kulturne dejavnosti in prostovoljstvo za pridobivanje novih kompetenc, razvoju storitev za pomoč pri iskanju zaposlitve.**

Primer: socialne inovacije, coworking,

Spodbujanje inovativnih razvojnih partnerstev (TC 4):

Ukrepi k ustvarjanju pogojev za izvajanje podjetniških iniciativ z namenom povečanega vključevanja na trg dela, aktivacijo individualnih potenciala in zagotavljanje njihove socialne vključenosti

- **Razvoj turističnih produktov, promocija ter informiranje in obveščanje obiskovalcev, nadgradnja kulturnih vsebin tudi z revitalizacijo obstoječe infrastrukture za ohranjanje dediščine,**
- **Aktivnosti podpore razvoju ponudbe lokalnih pridelkov in izdelkov v manjših mestih in trgih.**
- **Oblikovanje mreže lokalnih ponudnikov,**
- **Aktivnosti za oživljanje mestnih jeder (mestni makreting).**

EKSRP

Tematska področja:

- **Razvoj podjetništva in ustanavljanje novih delovnih mest,**
- **Razvoj socialnih storitev na podeželju.**
- **Dvig dodane vrednosti kmetijskim, gozdarskim in živilskim proizvodom.**
- **Povečanje lokalne samooskrbe in spodbujanje kratkih dobavnih verig.**

OSNOVNE STORITVE NA PODEŽELJU	
	EKSRP: **Tematska področja:** - Razvoj lokalne infrastrukture in lokalnih osnovnih storitev. - Razvoj rekreacijske infrastrukture za javno uporabo vključno z malo turistično infrastrukturo. - Razvoj dejavnosti za prosti čas, turizem in kulturne dejavnosti ter z njimi povezano infrastrukturo.

VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE NARAVE

ESRR (TC4, TC5, TC6 in TC9):

<u>Izboljšanje stanja okolja.</u>

Ukrepi za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov, podpore za ustanavljanje nizkogljičnih skupnosti in skupnosti brez odpadkov.

- **Manjše prenove degradiranih in industrijskih območij in t.i. brownfield investicije.**
- **Vlaganje v infrastrukturo manjšega obsega, kjer bo relevantno in upravičeno.**
- **Obnova sistema tematskih poti in spremljajoče infrastrukture.**
- **Aktivnosti za pospeševanje urbane trajnostne mobilnosti in energetske učinkovitosti, s tem pa spodbujanje okolju prijaznega gospodarstva, temelječega na učinkoviti rabi virov.**
- **Izobraževanje, usposabljanje in dvig osveščenosti lokalnega prebivalstva.**
- **Dopolnjevanje vsebini CTN, kjer je to možno.**

<u>Povečanje dostopnosti do storitev na lokalni ravni in odpravljanje revščine:</u>

Ukrepi za zmanjšanje tveganja revščine in povečanje kakovosti v mestih, urbanih in sub urbanih območjih

- **Spodbujanje in krepitev inovativnih partnerstev.**
- **Aktivnosti za spodbujanja aktivnosti zdravega in aktivnega življenjskega sloga.**
- **Podpora novim pristopom pri izvajanju projektov.**
- **Spodbude za vzpostavitev participativnih proračunov lokalnih skupnosti.**

EKSRP:

Tematska področja:

- **Projekti povezni z ohranjanjem narave.**
- **Projekti povezani z ohranjanjem kulturne dediščine.**
- **Spodbujanje učinkovite rabe naravnih virov, vključno z naložbami v obnovljive vire energije.**
- **Dejavnosti okoljskega osveščanja.**

VEČJA VKLJUČENOST MLADIH IN ŽENSK IN DRUGIH RANLJIVIH SKUPIN:

ESRR in EKSRP:

Krepitev sodelovanja z institucionalnim okoljem za povečanje socialne vključitev:

Ukrepi za večjo aktivacijo deležnikov v povezavi z institucionalnim okoljem za namen povečanja socialne vključenosti mladih, žensk, starejših oseb in drugih ranljivih skupin.

- Aktivnosti v primeru mladih: intervencijsko delo z mladimi, ki se soočajo s težavami zaradi drog, revščine…
- Aktivnosti v primeru starejših oseb: aktivnosti v smeri ustvarjanja inovativnih partnerstev za oblikovanje mreže storitev in spodbujanje ukrepov aktivnega staranja.
- Aktivnosti za specifične ciljne skupine: migranti, Romi

CILJ DELAVNICE:

- Katera tematska področja vključiti v Strategijo lokalnega razvoja:
  - ustvarjanje novih delovnih mest
  - razvoj osnovnih storitev
  - varstvo okolja in ohranjanje narave
  - večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin.
- Katero od tematskih področij bo vključeno je odvisno od števila oz. vrednosti potencialnih projektov za vključitev v posamezno tematsko področje.

VEČ INFORMACIJ:

VSE INFORMACIJE O KONSTITUIRANJU LAS DOLENJSKA IN BELA KRAJINA TER O PRIPRAVI STRATEGIJE LOKALNEGA RAZVOJ BODO OBJAVLJENE NA SPLETNI STRANI

LAS DBK:

www.las-dbk.si

Kontaktne osebe:

Jožica Povše – jozica.povse@rc-nm.si

Vesna Maksimovič – vesna.maksimovic@rc-nm.si

Gregor Jevšček – gregor.jevscek@ric-belakrajina.si